

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

FORTUMIN LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI VUOSINA 2026-2027 MYÖNNETTÄVÄSTÄ PUHTAAN TEOLLISUUDEN INVESTOINTIEN VEROHYVITYKSESTÄ VN/23886/2025

Fortum kiittää mahdollisuudesta lausua lakiluonnoksesta, joka koskee puhtaan teollisuuden investoinneille myönnettävää verohyvitystä.

Uudet energia-alan investoinnit ovat välttämättömiä kasvun, kilpailukyvyn, energiajärjestelmän vakauden ja ennen kaikkea sähköistymisen edistämisen kannalta. Tästä syystä Fortum pitää myönteisenä Suomen hallituksen sitoutumista näiden tärkeiden tavoitteiden tukemiseen jatkamalla aiempaa puhtaan teollisuuden investointien verohyvitykseen perustuvaa kannustinohjelmaa.

Investointihyvityksen soveltamisala sulkee ulos vähähiilisen vedyn laajemman käytön

On myönteistä, että ehdotettu verohyvitys olisi sovellettavissa sekä hiilidioksidin talteenottoon että vetyyn. Hiilidioksidin talteenotto on keskeinen osa Suomen vetytalouden kehitystä ja se on Suomelle suuri mahdollisuus hyödyntää erityisesti biogeenisestä hiilidioksidia. Tämä tukee siirtymää kohti laajempaa vetytaloutta.

Vedyn osalta esitykseen sisältyy kuitenkin merkittävä rajoite: vaatimus, jonka mukaan vähintään 80 prosenttia vedystä tulee olla uusiutuvaa ja enintään 20 prosenttia voi olla vähähiilistä vetyä. Tällainen rajausta sulkee käytännössä pois useita potentiaalisia investointeja, jotka olisivat tärkeitä saada liikkeelle, jotta markkina pääsisi kehittymään. Vähähiilisen vedyn hankkeita ei tulisi rajoittaa

tässä tukijärjestelmässä, ja 100 % vähähiilistä vetyä tuottavien hankkeiden tulisi olla oikeutettuja hakemaan tukea riippumatta siitä, käytetäänkö vetyä synteettisten liikenteen polttoaineiden tuotantoon vai teollisuuden raaka-aineena

Jotta verokannustin tukisi aidosti vetytalouden investointien liikkeellelähtöä Suomessa, sen tulisi mahdollistaa sekä uusiutuvan että vähähiilisen vedyn nykyistä laajempi hyödyntäminen. Tämä lisäksi investointien toteutumisen todennäköisyyttä ja vahvistaisi Suomen kilpailukykyä vetytalouden kehittämisessä.

Huomiot liittyen verokannustimen rakenteeseen

On myönteistä, että ehdotetussa laissa hankkeiden valmistumiselle on asetettu pidemmät määräajat kuin vuonna 2025 voimaan tullessa verohyvityksessä. Pidemmät aikarajat vastaavat paremmin laajamittaisten energia- ja teollisten investointien toteutuksen realiteetteja. Kuitenkin myös 48 ja 60 kuukauden määräajat voivat osoittautua haastaviksi, mikäli hankkeiden toteutuksessa ilmenee viivästyksiä.

Koska ehdotettu hyvitysjärjestelmä on luonteeltaan ja mekanismiltaan pitkälti samankaltainen kuin aiempi, on perusteltua arvioida sen toimivuutta uudelleen sen varmistamiseksi, että se saavuttaa sille asetetut tavoitteet. Ottaen huomioon yritysten investointien edistämisen merkityksen Suomelle, verokannustimen tulisi olla suunniteltu mahdollisimman tehokkaasti. Fortum kannustaa huomioimaan lakiehdotuksessa erityisesti seuraavat verotukselliset seikat:

- Ehdotetun hyvityksen rakenne heikentää sen tehokkuutta investointikannustimena. Koska hyvitystä voidaan hyödyntää vain asteittain, siten että sen vuosittainen käyttö on rajattu 10 prosenttiin myönnetyn hyvityksen kokonaismäärästä, ja vain valmistumisvuonna sekä sitä seuraavana 19 verovuotena, sen nykyarvo heikkenee merkittävästi. Käytännössä tämä voi olennaisesti heikentää hyvityksen vaikutusta investointipäätöksiin, erityisesti pääomavaltaisissa hankkeissa, joihin liittyy pitkä kehitys- ja takaisinmaksuaika.
- Hallituksen esityksen mukaan verotuen saamiseksi toiminnanharjoittajan on osoitettava, että hanke ei etenisi ilman hyvitystä. Tätä voi olla käytännössä hyvin vaikeaa näyttää toteen. Laajamittaisiin infrastruktuuri- ja energiahankkeisiin vaikuttavat tyypillisesti useat kaupalliset ja sääntelyyn liittyvät tekijät. Tällaisessa tilanteessa voi olla haastavaa osoittaa riittävän selkeästi ja uskottavasti, että hanketta ei toteutettaisi lainkaan tai se etenisi vain rajoitetummassa tai toisenlaisessa muodossa ilman verohyvitystä.
- Koska verohyvitys vähennetään suoraan yhtiön tuloverosta, Mankala-yhtiöt eivät käytännössä voi hyötyä siitä, koska niille ei lähtökohtaisesti synny verotettavaa tuloa. Tämä rajoittaa verohyvityksen käytännön merkitystä erilaisten sijoittajien kannalta Suomen energia-alalla.

Veropoliittisesti vaikuttavampi ratkaisu olisi rahoituskustannusten verokohtelun parantaminen ja korotettujen poistojen mahdollistaminen. Korkokulujen aikaisempi ja tehokkaampi vähennyskelpoisuus yhdessä korotettujen poistojen kanssa tukisi velkarahoitteisten infrastruktuuri-

ja energiahankkeiden taloudellista toteutettavuutta paremmin kuin verohyvitys, jonka hyödyntäminen jakautuu pitkälle ajanjaksolle. Tämä on erityisen relevanttia, koska korot ja muut rahoituskustannukset on ehdotuksessa rajattu hyväksyttävien kustannusten perusteen ulkopuolelle.

Lisätietoja:

Katariina Lehtimäki, Director, Corporate Tax, katariina.lehtimaki@fortum.com

Verena Kaun Makkonen, Senior Manager Public Affairs Finland, verena.kaun@fortum.com

Kaun Makkonen Verena
Fortum Oyj